

Wyrok z dnia 14 lipca 1999 r.

I PKN 145/99

Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem na jego wniosek z przyczyn uzasadniających przeniesienie go w stan nieczynny (art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela - ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r., jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.) następuje z końcem roku szkolnego, po uprzednim trzy-miesięcznym wypowiedzeniu (art. 20 ust. 3 Karty Nauczyciela) i nie jest toż-same z wygaśnięciem stosunku pracy z mocy prawa z upływem 6 miesięcy po-zostawania w stanie nieczynnym (art. 20 ust. 6 Karty Nauczyciela).

Przewodniczący: SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Roman Kuczyński (sprawozdawca), Barbara Wagner.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 1999 r. na rozprawie sprawy z powództwa Doroty M. przeciwko Szkole Podstawowej [...] w S. o uznanie przeniesie-nia w stan nieczynny za bezskuteczne, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach z dnia 2 grudnia 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Powódka Dorota M. domagała się w pozwie przeciwko Szkole Podstawowej [...] w S. uznania za bezskuteczne przeniesienia jej w stan nieczynny z dniem 1 września 1998 r.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Starachowicach wyrokiem z dnia 24 września 1998 r. uwzględnił powództwo z uzasadnieniem, że wprowadzie przeniesienie powód-ki w stan nieczynny było merytorycznie uzasadnione, gdyż zakończyła ona indywi-dualne nauczanie ucznia i brak było dla niej zatrudnienia na rok szkolny 1998/1999, jednakże z uwagi na równoznaczność przeniesienia w stan nieczynny z rozwiąza-niem stosunku pracy powódka korzysta, z mocy art. 41 KP z ochrony przed tym roz-

wiązaniem, bowiem w dniu doręczenia pisma w przedmiocie przeniesienia w stan nieczynny była na zwolnieniu lekarskim.

Wyrokiem z dnia 2 grudnia 1998 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach w wyniku apelacji strony pozwanej zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i powództwo oddalił. Sąd Wojewódzki nie podzielił stanowiska Sądu Rejonowego, iż treść art. 20 ust. 3 Karty Nauczyciela w brzmieniu obowiązującym od dnia 7 sierpnia 1996 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357) odnosi się zarówno do przeniesienia w stan nieczynny, jak i do rozwiązania stosunku pracy z końcem roku szkolnego, po uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniu. Sąd drugiej instancji stanął na stanowisku, że samo przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny nie rodzi skutków prawnych dla bytu stosunku pracy, gdyż skutek taki powstaje dopiero z upływem sześciomiesięcznego okresu, o którym mowa w art. 20 ust. 6 Karty Nauczyciela i polega na wygaśnięciu stosunku pracy, nie zaś na jego rozwiązaniu. Mimo że rozwiązanie stosunku pracy, jak i jego wygaśnięcie prowadzą do ustania stosunku pracy, nie są z sobą tożsame, ponieważ rozwiązanie stosunku pracy jest skutkiem czynności prawnej, wobec czego uregulowanie z art. 20 ust. 3 Karty Nauczyciela (trzymiesięczne wypowiedzenie ze skutkiem na koniec roku szkolnego) dotyczy tylko rozwiązania stosunku pracy, a nie jego wygaśnięcia.

Kasacja powódki od powyższego wyroku zarzuca naruszenie art. 20 ust. 3 Karty Nauczyciela, prezentując stanowisko, że przeniesienie powódki w stan nieczynny nastąpiło bez zachowania trzymiesięcznego wypowiedzenia przed upływem końca roku szkolnego, przeto bez znaczenia jest pozostawanie powódki na zwolnieniu lekarskim i ewentualna ochrona z art. 41 KP.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona. Zgodnie z art. 393¹¹ Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, bierze jednak z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania. Stwierdzając, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, Sąd Najwyższy zauważa, że kasacja nie zawiera zarzutu naruszenia przepisów postępowania, co oznacza związanie ustaleniami faktycznymi dokonanymi w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji i niezakwestionowanymi przez Sąd drugiej instancji. Z ustaleń tych zaś wynika, że po pierwsze – przeniesienie powódki w stan nieczynny było merytorycznie uzasadnione, gdyż wystąpiły okoliczności wy-

mienione w przepisie art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, a po drugie, że pismo przenoszące powódkę w stan nieczynny, datowane 21 maja 1998 r., zostało jej doręczone 26 maja 1998 r. Okoliczności tej nie sposób zakwestionować, gdyż – na niej oparł swoje rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy, uznając, że z powódką rozwiązano stosunek pracy w okresie zwolnienia lekarskiego, z którego korzystała od 21 maja 1998 r. Opierając się na takich ustaleniach faktycznych, należy ocenić zarzut naruszenia art. 20 ust. 3 Karty Nauczyciela. Sąd Najwyższy stwierdza, że zaskarżonym wyrokiem przepis ten nie został naruszony. Przede wszystkim zgodzić się należy z Sądem drugiej instancji, iż – przeniesienie w stan nieczynny nie jest równoznaczne z rozwiązaniem stosunku pracy za wypowiedzeniem. Przepis art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela wymienia przyczyny, z powodu których może nastąpić przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny – lub rozwiązanie z nauczycielem na jego wniosek stosunku pracy. Jeżeli nauczyciel nie kwestionuje takich okoliczności, jak całkowita lub częściowa likwidacja szkoły lub zmiany planu nauczania uniemożliwiający dalsze zatrudnienie w pełnym wymiarze zajęć, ma do wyboru dwie sytuacje: przejście w stan nieczynny lub złożenie wniosku o rozwiązanie stosunku pracy. Przeniesienie w stan nieczynny powoduje zachowanie prawa do wynagrodzenia zasadniczego oraz innych świadczeń pracowniczych do czasu rozwiązania stosunku pracy, przy czym stosunek pracy nauczyciela wygasa z mocy prawa z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania w stanie nieczynnym. Jednocześnie nauczyciel w stanie nieczynnym ma prawo pierwszeństwa w ponownym zatrudnieniu na tym samym lub innym stanowisku w tej samej szkole na czas nieokreślony lub określony, jeżeli powstanie możliwość podjęcia pracy w pełnym wymiarze zajęć. Natomiast nauczyciel, który nie zechce być przeniesiony w stan spoczynku może złożyć wniosek o rozwiązanie z nim stosunku pracy. Wówczas dyrektor szkoły rozwiązuje ten stosunek za wypowiedzeniem trzymiesięcznym upływającym z końcem roku szkolnego (art. 20 ust. 3 Karty Nauczyciela); skoro rok ten trwa od 1 września do 31 sierpnia następnego roku, wypowiedzenie powinno być dokonane do 31 maja danego roku. Jednakże w razie upływu wypowiedzenia stosunek pracy rozwiązuje się i nauczycielowi nie przysługuje już prawo powrotu do pracy, jakie zachowuje nauczyciel pozostający w stanie nieczynnym. Z różnych zatem uprawnień nauczyciela w stanie nieczynnym i nauczyciela, który z przyczyn uzasadniających przeniesienie w taki stan został jednak przez pracodawcę zwolniony za wypowiedzeniem trzymiesięcznym ze skutkiem na koniec roku szkolnego daje się wyprowadzić wniosek, że wprawdzie art. 20 ust. 1 tożsamo traktuje

przyczyny przeniesienia w stan nieczynny, jak i rozwiązania stosunku pracy, jednakże przepis art. 20 ust. 3 odnosi się tylko do rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem na jego wniosek z przyczyn wymienionych w ust. 1 tego przepisu, nie wymaga jednak, aby takie przeniesienie w stan nieczynny (decyzja dyrektora szkoły) musiało być podjęte na 3 miesiące przed końcem roku szkolnego. Przepis ten mówi o „rozwiązaniu stosunku pracy” w tym terminie, zaś skutek stanu nieczynnego stosunek pracy nauczyciela wygasa z mocy prawa z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania w takim stanie. Skłaniając się zatem do stanowiska zajętego przez Sąd drugiej instancji, Sąd Najwyższy zauważa, że skoro w ustalonym stanie faktycznym decyzję o przeniesieniu w stan nieczynny (merytorycznie uzasadnioną) powódce doręczono przed upływem 31 maja 1998 r. – stanowisko Sądu Wojewódzkiego jest trafne także przy przyjęciu wykładni, zastosowanej przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 września 1997 r. (I PKN 257/97, OSNAPiUS 1998 nr 12, poz. 362).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy nie znalazł usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====